

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อวิชาชีพครูนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อวิชาชีพครูในด้านความคิดเห็นต่อวิชาชีพครูและแนวทางส่งเสริมวิชาชีพครู รวมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อวิชาชีพครู โดยจำแนกตามประชาชนที่อยู่ในวิชาชีพและไม่ได้อยู่ในวิชาชีพ การวิจัยดังกล่าวเป็นการวิจัยแบบสำรวจ (survey study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานและวิเคราะห์ผลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในแบบสอบถาม

ในบทนี้เป็นการเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยจะนำเสนอในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนมากและหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูลประชากรนั้น มิได้จัดแยกจำนวนประชากรเฉพาะจังหวัดต่าง ๆ ไว้ ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถหาร้อยละของตัวแทนได้ ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยนี้ครอบคลุมความเป็นตัวแทน ผู้วิจัยจึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 2 เท่าของจำนวนค่าสุ่มที่ใช้ในการวิจัย (ประคอง กรรณสูต 2528: 11)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา และการมีบุตรอยู่ในสถานศึกษา มีจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 6)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อวิชาชีพครูในด้านสถานภาพวิชาชีพครู และลักษณะของครู จำนวน 38 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 38)

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีตัวเลือก 3 ตัวเลือก ได้แก่ "ใช่" "ไม่แน่ใจ" และ "ไม่ใช่" โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ใช่ 3 คะแนน

ไม่แน่ใจ 2 คะแนน

ไม่ใช่ 1 คะแนน

สำหรับบางข้อที่มีความหมายทางนิเสธ (Negative) ได้แก่ ข้อ 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 24, 27, 29, 30, 31 และ 33 การกำหนดค่าคะแนนเปลี่ยนไปในทางตรงกันข้าม ดังนี้

ใช่ 1 คะแนน

ไม่แน่ใจ 2 คะแนน

ไม่ใช่ 3 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมวิชาชีพครูในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวิชาชีพครู จำนวน 20 ข้อ (ข้อ 1 - ข้อ 20)

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีตัวเลือก ได้แก่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "เห็นด้วย" "ไม่แน่ใจ" "ไม่เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ได้กำหนดค่าคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 คะแนน

เห็นด้วย 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูและแนวทางส่งเสริมวิชาชีพครู โดยนำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างข้อคำถามดังนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อวิชาชีพครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ได้แก่ "เห็นด้วย" "ไม่แน่ใจ" "ไม่เห็นด้วย" ซึ่งข้อกระทงคำถามประกอบด้วย

ความคิดเห็นต่อสถานภาพวิชาชีพครู จำนวน 19 ข้อ

ความคิดเห็นต่อลักษณะของครู จำนวน 19 ข้อ

โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Means) ดังนี้

2.50 - 3.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับที่ดีต่อวิชาชีพครู

1.50 - 2.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางต่อวิชาชีพครู

1.00 - 1.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู

1.2 แนวทางส่งเสริมวิชาชีพครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "เห็นด้วย" "ไม่แน่ใจ" "ไม่เห็นด้วย" "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ซึ่งข้อกระทงคำถามประกอบด้วย

แนวทางส่งเสริมวิชาชีพครูด้านเศรษฐกิจ 5 ข้อ

แนวทางส่งเสริมวิชาชีพครูด้านสังคม 5 ข้อ

แนวทางส่งเสริมวิชาชีพครูด้านวิชาชีพครู 10 ข้อ

โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Means) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.50 - 4.49 หมายความว่า เห็นด้วย

2.50 - 3.49 หมายความว่า ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย

1.00 - 1.49 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. นำข้อกระทงคำถามที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ดังรายนามต่อไปนี้

- 2.1 ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัตหรวี
- 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์
- 2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงรูปแบบและภาษาไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ไม่ใช่ประชากรจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) และนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (cronbach & coefficient 1970: 61) ได้ค่าความเที่ยง = 0.72

4. นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนดังนี้

1. ประชาชนที่อยู่ในวิชาชีพ เก็บข้อมูลดังนี้

แพทย์ ได้สุ่มรายชื่อและที่อยู่จากนามานุกรมของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนทางด้านแพทย์ เฉพาะในกรุงเทพมหานคร เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น

นายควม ได้ติดต่อขอรายชื่อและมีอยู่จากสภานายควมและได้สุ่มรายชื่อพร้อมที่อยู่ของนายควม ซึ่งสภานายควมได้ขึ้นทะเบียนไว้ เฉพาะนายควมที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

สถาปนิกและวิศวกร ได้สุ่มรายชื่อบุคลากรพร้อมที่อยู่จากคู่มือสถาปนิก วิศวกรและนายช่างเหมา (thai builder directory)

2. ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในวิชาชีพ เก็บข้อมูลดังนี้

ลูกจ้างรัฐบาล	ได้ติดต่อบุคคลโดยตรงในหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กรมป่าไม้ เป็นต้น รวมทั้งบุคลากรในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และองค์การขนส่งมวลชน เป็นต้น
ผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย	ได้ติดต่อโดยตรงกับร้านค้าประเภทห้างหุ้นส่วน บริษัท แพงลอย และหาบเร่ ในพื้นที่เขตต่าง ๆ เช่น ตลาดพร้าว พญาไท และหนองแขม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกัน คือ เขตตลาดพร้าวเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ปานกลาง เขตพญาไทเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูง และเขตหนองแขมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำ
ผู้ใช้แรงงาน	ได้ติดต่อรายชื่อและที่อยู่สมาชิกของสหภาพแรงงาน เฉพาะสมาชิกในกรุงเทพมหานคร

ประชาชนที่อยู่ในวิชาชีพ ได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวนกลุ่มละ 120 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 265 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้ 199 ฉบับ ส่วนประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในวิชาชีพได้แก่ลูกจ้างรัฐบาลและผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย ได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง กลุ่มละ 70 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 130 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้ 121 ฉบับ ส่วนผู้ใช้แรงงานได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 120 ฉบับ ได้รับคืน 75 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ได้ 59 ฉบับ รวมกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากแบบสอบถามทั้งสิ้น 389 คน ได้แก่

1. แพทย์	จำนวน 60 คน
2. สถาปนิก	จำนวน 49 คน
3. วิศวกร	จำนวน 47 คน
4. ทนายความ	จำนวน 53 คน
5. ลูกจ้างรัฐบาล	จำนวน 60 คน
6. ผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย	จำนวน 61 คน
7. ผู้ใช้แรงงาน	จำนวน 59 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยวิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t และ F tests นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t และ F tests นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมวิชาชีพครู ในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t และ F Test แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS . (Statistical Package for Social Sciences) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย